

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

23. listopadu 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Směrnice 2001/29/ES – Článek 2 písm. e) – Vysílací organizace – Právo na rozmnožování záznamů vysílání – Článek 5 odst. 2 písm. b) – Výjimka pro soukromé rozmnožování – Spravedlivá odměna – Újma způsobená vysílacím organizacím – Rovné zacházení – Vnitrostátní právní úprava, která vylučuje vysílací organizace z nároku na spravedlivou odměnu“

Ve věci C-260/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Landgericht Erfurt (zemský soud v Erfurtu, Německo) ze dne 31. března 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 19. dubna 2022, v řízení

Seven.One Entertainment Group GmbH

proti

Corint Media GmbH,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev, předseda senátu, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin a I. Ziemele (zpravodajka), soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

za soudní kancelář: K. Hötzel, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. března 2023,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za Seven.One Entertainment Group GmbH: C. Masch a W. Raitz von Frenzt, Rechtsanwälte,
- za Corint Media GmbH: O. Fiss a M. von Albrecht, Rechtsanwälte,
- za německou vládu: J. Möller, J. Heitz a M. Hellmann, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

- za italskou vládu: G. Palmieri, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: R. Guizzi, avvocato dello Stato,
- za rakouskou vládu: G. Eberhard, F. Koppensteiner a G. Kunnert, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: G. von Rintelen a J. Samnadda, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. července 2023,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Seven.One Entertainment Group GmbH (dále jen „Seven.One“), vysílací organizací, a společností Corint Media GmbH, organizací kolektivní správy, týkajícího se zaplacení „spravedlivé odměny“ podle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 4, 9, 31, 35 a 38 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádějí:
 - „(4) Větší právní jistota a vysoká úroveň ochrany duševního vlastnictví poskytovaná harmonizovaným právním rámcem týkajícím se autorského práva a práv s ním souvisejících podpoří podstatné investice do tvůrčí a inovační činnosti včetně síťové infrastruktury a povede tím k růstu a vyšší konkurenceschopnosti evropského průmyslu, a to jak v oblasti obsahu a informačních technologií, tak obecněji v široké škále průmyslových a kulturních odvětví. Tato skutečnost zajistí zaměstnanost a podpoří vytváření nových pracovních míst.
- [...]
- (9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvořky zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.

[...]

(31) Mezi různými skupinami nositelů práv stejně jako mezi různými kategoriemi nositelů práv a uživatelů chráněných předmětů ochrany [uživatelů předmětů ochrany] musí být zajištěna přiměřená rovnováha práv a zájmů. Stávající výjimky a omezení práv stanovené členskými státy je třeba s ohledem na nové elektronické prostředí přehodnotit. Stávající rozdíly ve výjimkách a omezeních určitých omezených úkonů mají přímé záporné účinky na fungování vnitřního trhu v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících. Takové rozdíly by se mohly zvýraznit dalším rozvojem mezinárodního užívání děl a rozvojem činností překračujících hranice. Pro zajištění náležitého fungování vnitřního trhu je třeba takové výjimky a omezení vymezit více harmonickým způsobem. Míra harmonizace by měla vycházet z dopadu těchto výjimek a omezení na hladké [náležité] fungování vnitřního trhu.

[...]

(35) V určitých případech výjimek nebo omezení by nositelé práv měli získat spravedlivou odměnu jako přiměřenou náhradu za užití jejich chráněných děl nebo jiných předmětů ochrany. Při určování způsobu, podrobností a možné výše odměny je třeba vzít v úvahu konkrétní okolnosti každého případu. Při hodnocení těchto okolností by cenným kritériem byla možná újma nositelům práva vyplývající z dotyčného úkonu. V případech, kdy nositelé práv již získali platbu v jiné formě, například jako součást licenčního poplatku, nemusí přicházet žádná zvláštní nebo samostatná platba v úvahu. Výše spravedlivé odměny by měla brát ohled na míru využití prostředků technologické ochrany uvedených v této směrnici. V určitých situacích, kdy je újma způsobená nositeli práva minimální, nesmí [nemusí] vzniknout žádná povinnost platby.

[...]

(38) Členským státům by mělo být povoleno stanovit výjimku nebo omezení týkající se práva na rozmnožování v případě určitých druhů rozmnožování zvukových, obrazových nebo audiovizuálních materiálů pro osobní užití, pokud jsou tato výjimka nebo omezení doprovázeny spravedlivou odměnou. Tato výjimka nebo omezení mohou zahrnovat zavedení nebo pokračování systémů odměn jako náhrady za újmu způsobenou nositelům práva. Ačkoliv rozdíly mezi těmito systémy odměn ovlivňují fungování vnitřního trhu, neměly by mít tyto rozdíly ve vztahu k analogovému soukromému rozmnožování výrazný dopad na rozvoj informační společnosti. Digitální soukromé rozmnožování má předpoklady k většímu rozšíření a má větší hospodářský dopad. Je proto potřeba brát patřičný ohled na rozdíly mezi digitálním a analogovým soukromým rozmnožováním a v určitých ohledech je třeba mezi nimi rozlišovat.“

4 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Právo na rozmnožování“, stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

- a) pro autory v případě jejich děl;
- b) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;
- c) pro výrobce zvukových záznamů v případě jejich zvukových záznamů;

- d) pro výrobce prvotních záznamů filmů ve vztahu k originálům a rozmnoženinám jejich filmů;
- e) pro vysílací organizace v případě záznamu jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.“

5 Článek 5 uvedené směrnice, nadepsaný „Výjimky a omezení“, v odstavcích 2 a 5 uvádí:

„2. Členské státy mohou stanovit výjimky nebo omezení práva na rozmnožování podle článku 2 v těchto případech:

[...]

- b) u jakýchkoliv rozmnoženin na jakémkoliv nosiči vytvořených fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční, a to za podmínky, že nositelé práv získají spravedlivou odměnu, která, pokud jde o dotyčné dílo nebo předmět ochrany, bere ohled na použití nebo nepoužití technologických prostředků uvedených v článku 6;

[...]

5. Výjimky a omezení stanovené v odstavcích 1, 2, 3 a 4 mohou být použity pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.“

Německé právo

6 Ustanovení § 53 odst. 1 Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (zákon o právu autorském a právech s ním souvisejících) ze dne 9. září 1965 (BGBl. 1965 I, s. 1273), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „UrhG“), stanoví:

„Pořizování jednotlivých rozmnoženin díla fyzickou osobou na jakémkoli nosiči pro soukromé užití je dovoleno za podmínky, že rozmnoženiny přímo či nepřímo neslouží k dosahování zisku a nevznikají na základě předlohy vyrobené nebo veřejnosti zpřístupněné protiprávním způsobem. Osoba oprávněná k pořizování rozmnoženin smí jejich pořizováním pověřit také třetí osobu, je-li jejich pořizování prováděno bezplatně nebo jedná-li se o rozmnoženiny na papíře nebo jakémkoli podobném nosiči, přičemž tyto rozmnoženiny vznikly použitím jakékoliv fotografické techniky nebo některým jiným procesem s podobnými účinky.“

7 Ustanovení § 54 odst. 1 UrhG stanoví:

„Pokud povaha díla vyvolává očekávání, že budou pořizovány jeho rozmnoženiny povolené podle § 53 odst. 1 nebo 2 nebo § 60a až 60f, má autor díla vůči výrobci přístrojů a nosičů dat, jejichž typ je použit samostatně nebo v kombinaci s jinými přístroji, nosiči dat nebo příslušenstvím k pořízení takové rozmnoženiny, nárok na zaplacení spravedlivé odměny.“

8 Ustanovení § 87 UrhG zní takto:

„(1) Vysílací organizace má výlučné právo

[...]

2. pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy svého vysílání, pořizovat fotografie svého vysílání, jakož i rozmnožovat a šířit obrazové a zvukové záznamy nebo fotografie, s výjimkou práva na pronájem.

[...]

(4) Obdobně se použije § 10 odst. 1, jakož i ustanovení části 1 oddílu 6, s výjimkou § 47 odst. 2 druhé věty a § 54 odst. 1.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 9 Společnost Corint Media je organizací kolektivní správy, která spravuje autorská práva a práva s nimi související soukromých provozovatelů televizního a rozhlasového vysílání. V této souvislosti odvádí příjmy z poplatku z prázdných nosičů vysílacím organizacím.
- 10 Společnost Seven.One je vysílací organizací, která na celém německém území vyrábí a šíří soukromý televizní program financovaný prostřednictvím reklamy.
- 11 Tyto strany jsou vázány smlouvou o správě, která upravuje výhradní výkon a využívání autorských práv a práv s nimi souvisejících, která má společnost Seven.One k tomuto programu, společností Corint Media. V tomto ohledu požádala společnost Seven.One společnost Corint Media v souladu s touto smlouvou zejména o zaplacení odměny z titulu poplatku z prázdných nosičů. Společnost Corint Media nicméně nemůže této žádosti vyhovět, jelikož § 87 odst. 4 UrhG vylučuje vysílací organizace z nároku na spravedlivou odměnu.
- 12 Předkládající soud má pochybnosti o slučitelnosti této vnitrostátní úpravy s unijním právem. Tento soud nejprve poznamenává, že nositelům výlučného práva na rozmnožování, kteří jsou dotčeni výjimkou pro soukromé rozmnožování, mezi něž patří vysílací organizace, musí být v souladu s čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 zaplacená spravedlivá odměna. Toto ustanovení přitom nestanoví omezení spravedlivé odměny v neprospěch některých nositelů práv. Dále je podle něj pochybné vyloučení stanovené vnitrostátní právní úpravou, a to s ohledem na zásadu rovného zacházení, zakotvenou v článku 20 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Nakonec toto vyloučení může omezit svobodu vysílání stanovenou v článku 11 Listiny.
- 13 Za těchto podmínek se Landgericht Erfurt (zemský soud v Erfurtu, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Musí být směrnice 2001/29/ES vykládána v tom smyslu, že vysílací organizace jsou přímými a originárními nositeli práva na spravedlivou odměnu stanoveného v rámci tzv. výjimky ‚pro soukromé rozmnožování‘ podle čl. 5 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice?
 - 2) Mohou být vysílací organizace s ohledem na své právo podle čl. 2 písm. e) směrnice 2001/29/ES vyloučeny z nároku na spravedlivou odměnu podle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES, protože nárok na spravedlivou odměnu podle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES mohou mít i jako filmoví producenti?
 - 3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku:

Je přípustné, aby vysílací organizace byly z tohoto nároku vyloučeny paušálně, přestože v závislosti na své konkrétní programové skladbě někdy získávají práva filmových producentů jen ve velmi malém rozsahu (zejména v případě televizních programů s vysokým podílem pořadů s licencemi od třetích stran) a někdy nezískávají práva filmových producentů vůbec (zejména v případě provozovatelů rozhlasového vysílání)?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 14 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 26. července 2023 podala společnost Seven.One na základě článku 83 jednacího řádu Soudního dvora návrh na znovuotevření ústní části řízení.
- 15 Na podporu svého návrhu společnost Seven.One uvedla, že stanovisko generálního advokáta vyžaduje hlubší diskusi, popřípadě opravu. Společnost Seven.One konkrétně poznamenává, že s výlučným právem vysílacích organizací udělit svolení k rozmnožování záznamů jejich vysílání podle čl. 2 písm. e) směrnice 2001/29 musí být nakládáno stejným způsobem jako s výlučným právem těchto organizací udělit svolení nebo zakázat záznam jejich vysílání, stanoveným v čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. 2006, L 376, s. 28). Dále posouzení újmy způsobené vysílacím organizacím soukromým rozmnožováním nemůže být ponecháno na posouzení vnitrostátního soudu.
- 16 V tomto ohledu je třeba připomenout, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád neumožňují zúčastněným uvedeným v článku 23 tohoto statutu předložit vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudek ze dne 9. června 2022, *Préfet du Gers a Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, bod 40, jakož i citovaná judikatura).
- 17 Dále podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Nejedná se tedy o stanovisko určené pro soudce nebo účastníky řízení, které by pocházelo od instituce mimo Soudní dvůr, ale o individuální, odůvodněné a veřejně vyjádřené stanovisko člena samotného orgánu. Za těchto podmínek nemůže být stanovisko generálního advokáta projednáno účastníky řízení. Soudní dvůr mimoto není vázán ani tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Nesouhlas zúčastněného se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (rozsudek ze dne 9. června 2022, *Préfet du Gers a Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, bod 41, jakož i citovaná judikatura).
- 18 V souladu s článkem 83 jednacího řádu nicméně Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídít znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi zúčastněnými projednán.

- 19 V projednávané věci má však Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má k dispozici všechny poznatky nezbytné pro vydání rozhodnutí o projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Kromě toho uvádí, že skutečnosti, kterých se společnost Seven.One dovolává na podporu svého návrhu na znovuotevření ústní části řízení, nepředstavují nové skutečnosti, které by mohly mít vliv na rozhodnutí, které má Soudní dvůr vydat.
- 20 Za těchto podmínek není důvodné nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

- 21 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která vysílací organizace, jejichž záznamy vysílání jsou rozmnožovány fyzickými osobami pro soukromé užití a pro účely, které nejsou komerční, vylučuje z nároku na spravedlivou odměnu stanoveného v tomto ustanovení.
- 22 Podle ustálené judikatury platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext, cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí, a případně i historii jeho vzniku (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 38 a citovaná judikatura).
- 23 V první řadě podle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 členské státy mohou stanovit výjimky nebo omezení výlučného práva na rozmnožování podle článku 2 této směrnice u jakýchkoliv rozmnoženin na jakémkoliv nosiči vytvořených fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční, a to za podmínky, že nositelé tohoto výlučného práva získají spravedlivou odměnu.
- 24 V tomto ohledu z tohoto čl. 2 písm. e) výslovně vyplývá, že vysílací organizace mají podobně jako jiní nositelé práv, uvedení v písm. a) až d) tohoto článku, výlučné právo „udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech“, v případě záznamu jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.
- 25 Ze znění čl. 2 písm. e) ve spojení s čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 tak vyplývá, že vysílacím organizacím, které jsou nositeli výlučného práva na rozmnožování, musí být v členských státech, které zavedly výjimku pro soukromé rozmnožování, v zásadě přiznáno právo na spravedlivou odměnu, jsou-li rozmnoženiny záznamů jejich vysílání pořízeny fyzickými osobami pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční.
- 26 Ve druhé řadě je tento doslovný výklad podpořen kontextem, do něhož jsou tato ustanovení zasazena a historií vzniku směrnice 2001/29.
- 27 Je tak třeba uvést, že článek 2 směrnice 2001/29, který v písm. a) až e) definuje výlučné právo na rozmnožování různých kategorií nositelů práv, nezachází s těmito kategoriemi nositelů práv rozdílně. V tomto ohledu z důvodové zprávy k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti ze dne 10. prosince 1997 [COM(97) 628 final], z něhož vychází směrnice 2001/29, také

vyplývá, že řešení přijaté v článku 2 této směrnice zaručuje, že všichni autoři, výkonní umělci, výrobci zvukových záznamů a filmů, jakož i vysílací organizace požívají stejné úrovně ochrany jejich děl nebo jiných předmětů ochrany, pokud jde o úkony chráněné právem na rozmnožování.

- 28 Dále z bodu 35 odůvodnění směrnice 2001/29 vyplývá, že v určitých případech výjimek by nositelé práv měli získat spravedlivou odměnu jako přiměřenou náhradu za užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany. Mimoto z čl. 5 odst. 5 směrnice 2001/29 vyplývá, že výjimku uvedenou v čl. 5 odst. 2 písm. b) této směrnice lze použít pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.
- 29 Z toho vyplývá, že tato ustanovení ukládají členskému státu, který zavedl výjimku pro soukromé rozmnožování, aby v rámci svých pravomocí zajistil, že bude skutečně vybrána tato odměna, která má poškozeným nositelům práv nahradit způsobenou újmu, zejména pokud tato újma vznikla na území tohoto členského státu, neboť jinak by tato ustanovení pozbyla užitečného účinku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. září 2022, Ametic, C-263/21, EU:C:2022:644, bod 69 a citovaná judikatura).
- 30 Ve třetí řadě je takový výklad potvrzen cíli sledovanými dotčenými ustanoveními.
- 31 Body 4 a 9 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádějí, že cílem této směrnice je zajistit vysokou úroveň ochrany duševního vlastnictví, která má podpořit podstatné investice do tvůrčí a inovační činnosti včetně síťové infrastruktury a vést tak k růstu a větší konkurenceschopnosti evropského průmyslu, a že jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvořiny zásadní.
- 32 Dále, pokud jde konkrétně o cíl sledovaný v čl. 5 odst. 2 písm. b) této směrnice, z bodů 35 a 38 odůvodnění této směrnice vyplývá, že toto ustanovení vyjadřuje vůli normotvůrce Evropské unie zavést zvláštní systém odměny, který začne fungovat v okamžiku, kdy nositelům práv vznikne újma, a jež v zásadě vede ke vzniku povinnosti poskytnout uvedeným nositelům práv „náhradu“ (rozsudky ze dne 24. března 2022, Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, bod 37, a ze dne 8. září 2022, Ametic, C-263/21, EU:C:2022:644, bod 35, jakož i citovaná judikatura).
- 33 Zhotovení rozmnoženiny fyzickou osobou pro soukromé užití musí být totiž považováno za úkon, který může dotčenému nositeli práv způsobit újmu, jelikož k němu dochází bez předchozího vyžádání svolení tohoto nositele (rozsudek ze dne 29. listopadu 2017, VCAST, C-265/16, EU:C:2017:913, bod 33 a citovaná judikatura).
- 34 S ohledem na výše uvedené skutečnosti je třeba mít za to, že vysílacím organizacím uvedeným v čl. 2 písm. e) směrnice 2001/29 musí být v členských státech, které zavedly výjimku pro soukromé rozmnožování, v zásadě přiznáno právo na spravedlivou odměnu podle čl. 5 odst. 2 písm. b) této směrnice podobně jako jiným nositelům práv výslovně uvedeným v tomto článku 2.
- 35 Vzhledem k tomu, že ustanovení směrnice 2001/29 nijak blíže neupřesňují jednotlivé prvky systému spravedlivé odměny, mají členské státy při jejich vymezení široký prostor pro uvážení. Je na členských státech, aby zejména určily, kdo má tuto odměnu uhradit, jakož i stanovit formu, podrobnosti a výši této odměny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. března 2022, Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, bod 41, a ze dne 8. září 2022, Ametic, C-263/21, EU:C:2022:644, bod 36 a citovaná judikatura).

- 36 Při určování formy, podrobností a možné výše takové spravedlivé odměny musí členské státy, jak vyplývá z bodu 35 odůvodnění směrnice 2001/29, vzít v úvahu konkrétní okolnosti každého jednotlivého případu, a zejména možnou újmu nositelům práv vyplývající z dotyčného úkonu. Kromě toho tento bod odůvodnění blíže uvádí, že v určitých situacích, ve kterých je újma způsobená nositeli práva minimální, nemusí vzniknout žádná povinnost platby.
- 37 Z ustálené judikatury tak vyplývá, že spravedlivá odměna, a tudíž i systém, na kterém je založena, a její výše musí souviset s újmou způsobenou nositelům práv pořizováním soukromých rozmnoženin. Jakákoliv spravedlivá odměna, která by nebyla spojena s újmou způsobenou nositelům práv z důvodu takového rozmnožování, by totiž nebyla slučitelná s požadavkem uvedeným v bodě 31 odůvodnění směrnice 2001/29, podle kterého je třeba zachovat spravedlivou rovnováhu mezi nositeli práv a uživateli předmětů ochrany (rozsudky ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 62, jakož i ze dne 24. března 2022, Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, body 49 a 50 a citovaná judikatura).
- 38 Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že stejně jako jsou členské státy oprávněny upravit či neupravit některou z výjimek uvedených v čl. 5 odst. 2 směrnice 2001/29, mezi něž patří výjimka pro soukromé rozmnožování, mají též tyto státy možnost, jak to potvrzuje bod 35 odůvodnění této směrnice, stanovit v určitých situacích spadajících pod výjimky, které tyto státy v souladu se svým oprávněním zavedly, zproštění povinnosti platit spravedlivou odměnu, je-li újma způsobená nositelům práv minimální (rozsudek ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, body 59 a 60).
- 39 Pokud jde o zjišťování újmy, z judikatury Soudního dvora zajisté vyplývá, že hranice, pod kterou lze újmu kvalifikovat jako „minimální“ ve smyslu tohoto bodu odůvodnění, musí být stanovena v rámci prostoru pro uvážení členských států (rozsudek ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 61).
- 40 Při uplatňování této hranice je však ještě třeba, aby členské státy dodržovaly zásadu rovného zacházení, která je obecnou zásadou unijního práva uvedenou v článku 20 Listiny (rozsudek ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 31 a citovaná judikatura)
- 41 V projednávané věci je třeba zaprvé předeslat, podobně jak to učinil generální advokát v bodě 30 svého stanoviska, že okolnost, které se dovolává německá vláda za účelem odůvodnění vyloučení všech vysílacích organizací z nároku na spravedlivou odměnu, že některé z vysílacích organizací, jež jsou rovněž filmovými producenty, získávají spravedlivou odměnu již z tohoto titulu, je irelevantní.
- 42 Předmět výlučného práva na rozmnožování, které mají tito různí nositelé práv, není totiž totožný. Zatímco čl. 2 písm. d) směrnice 2001/29 přiznává výrobcům prvotních záznamů filmů výlučné právo udělit svolení k rozmnožování originálu a rozmnoženin jejich filmů a chrání organizační a hospodářský výkon těchto výrobců, čl. 2 písm. e) této směrnice přiznává vysílacím organizacím výlučné právo na rozmnožování záznamů vysílání, které vysílají, a chrání technický výkon realizovaný vysíláním. Z toho vyplývá, že ani újma způsobená těmto nositelům práv soukromým rozmnožováním se neshoduje.
- 43 Dále, jak vyplývá ze spisu, postavení vysílacích organizací jako filmového producenta se může měnit v závislosti na tom, zda samy vyrábějí své vysílání s vlastním vybavením a personálními zdroji, zda vysílají vysílání vyrobená na objednávku smluvními partnery, nebo zda vysílají na základě licence vysílání vyrobené třetími osobami.

- 44 Zadruhé, jak bylo připomenuto v bodech 37 a 40 tohoto rozsudku, systém, na kterém je spravedlivá odměna založena, a výše této odměny musí souviset s újmou způsobenou nositelům práv soukromým rozmnožováním a respektovat zásadu rovného zacházení, jak je zakotvena v článku 20 Listiny.
- 45 V této souvislosti již Soudní dvůr rozhodl, že tato zásada vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno. Rozdílné zacházení je odůvodněno, pokud je založeno na objektivním a důvodném kritériu, tj. pokud je v souladu s právně přípustným cílem sledovaným dotčenou právní úpravou, a pokud je tato rozdílnost přiměřená cíli sledovanému dotčeným zacházením [rozsudky ze dne 16. prosince 2008, Huber, C-524/06, EU:C:2008:724, bod 75, a ze dne 4. května 2023, Glavna direkcija „Požarna bezopasnost i zaštita na naselenieto“ (Noční práce), C-529/21 až C-536/21 a C-732/21 až C-738/21, EU:C:2023:374, bod 52, jakož i citovaná judikatura].
- 46 V tomto ohledu je třeba vzhledem k úvahám uvedeným v bodech 23 až 34 tohoto rozsudku konstatovat, že vysílací organizace uvedené v čl. 2 písm. e) směrnice 2001/29 se nacházejí v situaci srovnatelné se situací jiných nositelů práv uvedených v tomto článku, jelikož všichni tito nositelé požívají výlučného práva na rozmnožování, které je v tomto článku stanoveno.
- 47 Rozdílné zacházení s těmito vysílacími organizacemi a jinými nositeli práv musí být proto založeno na objektivním a důvodném kritériu a musí být přiměřené cíli sledovanému dotčeným zacházením.
- 48 Neexistence nebo „minimální“ úroveň újmy způsobené kategorii nositelů práv, kterou tvoří vysílací organizace, soukromým rozmnožováním záznamů jejich vysílání v tomto ohledu představuje, s ohledem na úvahy připomenuté v bodech 36 a 37 tohoto rozsudku, takové objektivní a důvodné kritérium, které nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k zachování spravedlivé rovnováhy mezi nositeli práv a uživateli předmětů ochrany.
- 49 S ohledem na úvahy uvedené v bodech 38 a 39 tohoto rozsudku je nicméně na vnitrostátním soudu, aby se ve světle objektivních kritérií ujistil, že vysílacím organizacím, na rozdíl od ostatních kategorií nositelů práv uvedených v článku 2 směrnice 2001/29, vznikne z důvodu rozmnožování záznamů jejich vysílání, ke kterému neudělily svolení, pouze újma, kterou lze kvalifikovat jako „minimální“. Dále musí ověřit, rovněž ve světle objektivních kritérií, zda se v rámci kategorie nositelů práv tvořené vysílacími organizacemi všechny tyto organizace nacházejí ve srovnatelných situacích, zejména s ohledem na újmu, která jim vznikla, což by odůvodnilo vyloučení všech těchto organizací z nároku na spravedlivou odměnu.
- 50 Pouze při splnění této dvojí podmínky je třeba mít totiž za to, že vnitrostátní právní úprava, která vylučuje všechny uvedené organizace z nároku na spravedlivou odměnu, splňuje požadavky čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29.
- 51 V tomto ohledu se zúčastněné strany, které předložily písemná vyjádření, neshodují ani na povaze a rozsahu újmy, která vznikla vysílacím organizacím v důsledku soukromého rozmnožování záznamů jejich vysílání, ani na srovnatelnosti situací, ve kterých se tyto organizace nacházejí, podle toho, zda jsou či nejsou financovány z veřejných prostředků.

- 52 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 26 svého stanoviska, existence a rozsah případné újmy, která vznikla vysílacím organizacím, jakož i přezkum srovnatelnosti situací, ve kterých se nacházejí případné odlišné kategorie vysílacích organizací, představují posouzení skutkového stavu, které musí provést předkládající soud.
- 53 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která vysílací organizace, jejichž záznamy vysílání jsou rozmnožovány fyzickými osobami pro soukromé užití a pro účely, které nejsou komerční, vylučuje z nároku na spravedlivou odměnu stanoveného v tomto ustanovení, pokud těmto organizacím vznikne možná újma, kterou nelze kvalifikovat jako „minimální“.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání vnitrostátní právní úpravě, která vysílací organizace, jejichž záznamy vysílání jsou rozmnožovány fyzickými osobami pro soukromé užití a pro účely, které nejsou komerční, vylučuje z nároku na spravedlivou odměnu stanoveného v tomto ustanovení, pokud těmto organizacím vznikne možná újma, kterou nelze kvalifikovat jako „minimální“.

Podpisy